

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος	VII
Πίνακας περιεχομένων	IX
Πίνακας συντομογραφιών	XXIII

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

§ 1. Η προβληματική των αθέμιτων πράξεων που σχετίζονται με τα ATM και τις κάρτες αυτόματης συναλλαγής	1
1.1. Θεματική οριοθέτηση της μελέτης	1
1.2. Η αυξανόμενη σημασία της εγκληματικότητας που σχετίζεται με τα ATM	2
1.3. Η νομολογιακή αμχανία και η θεωρητική διχογνωμία κατά την ποινική αξιολόγηση των επίμαχων πράξεων	3

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Το αυτόματο ταμειολογιστικό σύστημα: Η τεχνική και οικονομική λειτουργία, η συμβατική διαμόρφωση και η “παθολογία” του

1^ο κεφάλαιο: Το σύστημα συναλλαγής σε ATM ως εφαρμογή του συστήματος ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων – Προϋποθέσεις (τεχνικές και συμβατικές) και οικονομική λειτουργία των συναλλαγών σε ATM.....	9
---	----------

§ 2. Το σύστημα ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων και η τυπολογία του	9
2.1. Το σύστημα ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων.....	9
2.2. Κυριότερες εφαρμογές του συστήματος ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων.....	10
2.2.1. Web banking / internet banking	10
2.2.2. Phone banking / mobile banking	11
2.2.3. Αγορές μέσω διαδικτύου	13
2.2.4. Αγορές σε σημεία πώλησης (POS)	13

§ 3. Ειδικότερα το σύστημα συναλλαγής σε ATM.....	14
3.1. Η ιδέα της αυτόματης υλοποίησης τραπεζικών εργασιών, η τεχνολογική εξέλιξη των ATM και η διάδοση του αυτόματου ταμειολογιστικού συστήματος.....	14
3.1.1. Από την ανταλλαγή κουπονιών με αγγλικές λίρες στα σύγχρονα ATM	14
3.1.1.1. Οι συσκευές “πρώτης γενιάς”: Ανάλυση μετρητών off-line	14
3.1.1.2. Οι συσκευές “δεύτερης γενιάς”: Ανάλυση μετρητών on-line	16

Πίνακας περιεχομένων

3.1.1.3. Οι συσκευές “τρίτης γενιάς”: Διεύρυνση του συστήματος αυτόματης υλοποίησης τραπεζικών εργασιών – Η πορεία προς τα σημερινά ATM	17
3.1.2. Η διάδοση των ATM	17
3.1.2.1. Η διάδοση των ATM στο εξωτερικό.....	17
3.1.2.2. Η διάδοση των ATM στην Ελλάδα	18
<i>3.2. Τεχνικές προϋποθέσεις του συστήματος συναλλαγής σε ATM και διαδικασία χρήσης του μηχανήματος</i>	<i>20</i>
3.2.1. Το Αυτόματο Ταμειολογιστικό Μηχάνημα (ATM)	20
3.2.1.1. Ορολογικές διευκρινίσεις.....	20
3.2.1.2. Τεχνικά χαρακτηριστικά και τύποι ATM	21
3.2.2. Η κάρτα αυτόματης συναλλαγής.....	22
3.2.3. Ο προσωπικός αριθμός αναγνώρισης (PIN).....	25
3.2.4. Η διαδικασία χρήσης των ATM	26
<i>3.3. Η συμβατική διαμόρφωση του συστήματος συναλλαγής σε ATM.....</i>	<i>28</i>
3.3.1. Οι νομικές προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση συναλλαγών σε ATM	28
3.3.2. Ο προσδιορισμός της φυσιογνωμίας της κάρτας αυτόματης συναλλαγής με βάση την συμβατική διαμόρφωση των σχέσεων των εμπλεκόμενων μερών	29
3.3.2.1. Η πιστωτική κάρτα	29
3.3.2.2. Η προπληρωμένη κάρτα	30
3.3.2.3. Η χρεωστική κάρτα.....	31
3.3.3. Η νομική φύση των κυριότερων συναλλαγών σε ATM.....	32
3.3.4. Υποχρεώσεις και ευθύνη των μερών	33
3.3.4.1. Οι υποχρεώσεις της τράπεζας που εκδίδει την κάρτα	33
3.3.4.2. Οι υποχρεώσεις της τρίτης τράπεζας, σε ATM της οποίας υλοποιείται η συναλλαγή.....	34
3.3.4.3. Οι υποχρεώσεις του κατόχου της κάρτας.....	34
3.3.4.3.1. Ως προς την διατήρηση του απόρρητου χαρακτήρα του προσωπικού αριθμού αναγνώρισης.....	34
3.3.4.3.2. Ως προς την κατοχή της κάρτας και την διατήρηση του προσωπικού της χαρακτήρα.....	35
3.3.4.3.3. Ως προς την χρήση της κάρτας	36
3.3.4.4. Η ευθύνη του εκδότη και του κατόχου από την αθέμιτη χρήση της κάρτας και του PIN	37
<i>3.4. Η οικονομική λειτουργία του συστήματος συναλλαγής σε ATM.....</i>	<i>38</i>
3.4.1. Πλεονεκτήματα για την τράπεζα.....	38
3.4.2. Πλεονεκτήματα για τον πελάτη	38
3.4.3. Μειονεκτήματα	39

2^ο κεφάλαιο: Ο εγκληματολογικός φαινότυπος των καταχρήσεων των ATM και τα μέτρα για την αντιμετώπισή τους	41
§ 4. “Υλική” επέμβαση σε ATM (χωρίς την χρήση κάρτας αυτόματης συναλλαγής και προσωπικού αριθμού αναγνώρισης).....	43
4.1. Βίαιες ενέργειες κατευθυνόμενες απευθείας επί του ATM με σκοπό την απόκτηση πρόσβασης στο περιεχόμενό του.....	43
4.2. Απόκτηση πρόσβασης στο περιεχόμενο του ATM με άσκηση βίας ή απειλής ή με εξαπάτηση φυσικού προσώπου	47
4.3. Εκμετάλλευση της αρμοδιότητας του δράστη για πρόσβαση στο περιεχόμενο του ATM.....	49
§ 5. “Λογιστική” επέμβαση σε ATM (με την χρήση κάρτας αυτόματης συναλλαγής και προσωπικού αριθμού αναγνώρισης).....	50
5.1. Πραγματοποίηση συναλλαγής με την χωρίς δικαίωμα χρήση ξένης κάρτας – Ειδικότερα η κτήση της ξένης κάρτας.....	51
5.1.1. Αφαίρεση ξένης κάρτας	51
5.1.2. Ανεύρεση ξένης κάρτας.....	54
5.1.3. Εκούσια παράδοση της κάρτας στον δράστη από τον νόμιμο δικαιούχο και κατάχρηση της σχετικής “εξουσιοδότησης”	55
5.1.4. Αγορά ξένης κάρτας	57
5.1.5. Απόκτηση κάρτας με καταχρηστική εκμετάλλευση θέσης	57
5.2. Πραγματοποίηση συναλλαγής με την χωρίς δικαίωμα χρήση ξένης κάρτας – Ειδικότερα η γνώση του ξένου προσωπικού αριθμού αναγνώρισης	58
5.2.1. Απόκτηση πρόσβασης στο σημείο όπου είναι σημειωμένος ο PIN.....	58
5.2.2. Ανακοίνωση του PIN στον δράστη από τον ίδιο τον νόμιμο δικαιούχο.....	59
5.2.2.1. Εκούσια ανακοίνωση από το θύμα	59
5.2.2.2. Ανακοίνωση από το θύμα συνεπεία βίας, απειλής ή εξαπάτησής του	60
5.2.3. Γνώση του PIN κατά την διάρκεια της χρήσης του ATM από τον δικαιούχο	62
5.2.3.1. “Skimming”.....	63
5.2.3.2. Το “πληστό πηληκτρολόγιο” και η “μέθοδος της πούδρας”	66
5.2.3.3. “Shoulder surfing”	67
5.2.3.4. Εκμετάλλευση τεχνικών ιδιαιτεροτήτων και υλοποίηση της συναλλαγής χωρίς να είναι αναγκαία η γνώση του PIN	68
5.3. Οι βιομετρικές μέθοδοι προσδιορισμού του χρήστη ως βασικό μέτρο προστασίας κατά των καταχρήσεων των ATM	70
5.4. Πραγματοποίηση συναλλαγής από τον δράστη με την χρήση δικής του γνήσιας κάρτας, αλλήλ καθ’ υπέρβαση του πιστωτικού υπολοίπου του λογαριασμού του	73
5.4.1. Πραγματοποίηση συναλλαγής off-line.....	74

5.4.2. Εκμετάλλευση τεχνικής δυσλειτουργίας του ATM.....	75
5.5. Πραγματοποίηση συναλλαγής με την χρήση πλαστικής κάρτας.....	76
5.5.1. Κατασκευή εξυπαρχής πλαστικής κάρτας	77
5.5.2. Επέμβαση στα δεδομένα της μαγνητικής θωρίδας μιας γνήσιας κάρτας	79

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η de lege lata αξιολόγηση των πράξεων που σχετίζονται με την αθέμιτη εξασφάλιση των απαιτούμενων τεχνικών στοιχείων για την ανάληψη μετρητών από ATM

3 ^ο κεφάλαιο: Η αθέμιτη απόκτηση της κάρτας αυτόματης συναλλαγής και των ενσωματωμένων σε αυτήν δεδομένων	83
--	----

§ 6. Η αθέμιτη απόκτηση της κάρτας αυτόματης συναλλαγής (στο σύνολό της).....	84
6.1. Απόκτηση της κάρτας με κλοπή.....	84
6.1.1. Η κάρτα ως “πράγμα” κατά την έννοια του νόμου	84
6.1.2. Η κάρτα ως “ξένο” πράγμα: το πρόβλημα της κυριότητας επί της κάρτας αυτόματης συναλλαγής	84
6.1.3. Αφαίρεση της κάρτας από την κατοχή άλλου	87
6.1.4. Η προβληματική του σκοπού παράνομης ιδιοποίησης στην περίπτωση της αφαίρεσης κάρτας αυτόματης συναλλαγής	88
6.1.4.1. 1 ^η περίπτωση: Αφαίρεση της κάρτας χωρίς πρόθεση επιστροφής της στον νόμιμο δικαιούχο	88
6.1.4.1.1. Το πρόβλημα: Η συνδρομή του τυπικού-διανοητικού στοιχείου της ιδιοποίησης	88
6.1.4.1.2. Η άποψη ότι οι ενέργειες του δράστη δεν συνιστούν αντιποίηση μιας τυπικής θέσης κυριότητας	89
6.1.4.1.3. Η λύση του προβλήματος.....	92
6.1.4.2. 2 ^η περίπτωση: Αφαίρεση της κάρτας με πρόθεση επιστροφής της στον νόμιμο δικαιούχο	95
6.1.4.2.1. Η αξιολόγηση της αφαίρεσης της κάρτας (με πρόθεση επιστροφής της στον νόμιμο δικαιούχο) υπό το πρίσμα της κλασικής διατύπωσης της “θεωρίας της υπόστασης”	97
6.1.4.2.2. Η μετατόπιση στις θεωρίες της αξίας: Το κριτήριο της εξάντλησης (ή καίριας αποδυνάμωσης) της “εγγενώς ενυπάρχουσας” αξίας της κάρτας	98
6.1.4.2.3. Η “ευρεία” έννοια της αξίας του πράγματος.....	100
6.1.4.2.4. Η επιστροφή στις θεωρίες της υπόστασης: Το κριτήριο της εξάντλησης (ή καίριας αποδυνάμωσης) των λειτουργικών-χρηστικών δυνατοτήτων της κάρτας	101
6.1.4.2.5. Κριτική των απόψεων με τις οποίες γίνεται	

άνευ ετέρου δεκτή η εκδοχή της κλοπής στην περίπτωση της πρόσκαιρης αφαίρεσης της κάρτας – Η θέση της μελέτης	103
6.1.4.2.5.1. Η αντίκρουση της θέσης περί άνευ ετέρου εξάντλησης (ή καίριας αποδυνάμωσης) της “εγγενώς ενυπάρχουσας” στην κάρτα αξίας ή των λειτουργικών-χρηστικών δυνατοτήτων της	103
6.1.4.2.5.2. Η αντίκρουση της κατάφασης κλοπής υπό την εκδοχή της ευρείας έννοιας της αξίας της κάρτας	114
6.1.4.3. Τρεις “ενδιάμεσες” περιπτώσεις: Κλοπή ή υπεξαίρεση;	115
6.1.5. Η κάρτα ως “πράγμα ευτελείου αξίας”	116
6.1.5.1. Το πρόβλημα: Η ανεπάρκεια των παραδοσιακών κριτηρίων για τον προσδιορισμό της αξίας πραγμάτων που δεν αποτελούν αντικείμενο συναλλαγής	116
6.1.5.2. Η θέση της ελληνικής νομολογίας	118
6.1.5.3. Το κριτήριο της χρηστικής ή από διαθέσεως αξίας της κάρτας	120
6.1.5.4. Ενστάσεις ως προς την υιοθέτηση του κριτηρίου της χρηστικής ή από διαθέσεως αξίας της κάρτας	121
6.1.5.5. Το κριτήριο της αξίας που αντιστοιχεί στο κόστος παραγωγής ή αναπαραγωγής της κάρτας	124
6.2. Απόκτηση της κάρτας με απάτη	127
6.3. Απόκτηση της κάρτας με άληθες αξιόποινες πράξεις	130

§ 7. Αθέμιτες πράξεις που σχετίζονται με την απόκτηση των ενσωματωμένων στην κάρτα δεδομένων, την αξιοποίησή τους για την παραγωγή

νέας κάρτας και την επέμβαση σε αυτά	131
7.1. “Αφαίρεση” των ενσωματωμένων στην κάρτα δεδομένων	131
7.2. Αντιγραφή των δεδομένων γνήσιας κάρτας σε άληθη “λευκή” κάρτα χωρίς επέμβαση σε αυτά	132
7.3. Αλλοίωση, καταστροφή ή βλάβη των δεδομένων της κάρτας	135
7.3.1. Πηλαστογραφία	135
7.3.2. Υπεξαγωγή	135
7.3.3. Φθορά ξένης ιδιοκτησίας	136
7.3.3.1. Οι πραγματικές (τεχνικές) προϋποθέσεις του προβλήματος	136
7.3.3.2. Η μαγνητική φλωρίδα μιας κάρτας αυτόματης συναλλαγής ως πρόσφορο υλικό αντικείμενο βλάβης – Η απάντηση στο ερώτημα “πότε ένα πράγμα υφίσταται βλάβη” ως πρόκριμα για την επίλυση του προβλήματος	137
7.3.3.3. Η “κατά τον προορισμό της” χρήση της μαγνητικής	

<p>ηωρίδας μιας κάρτας ως κριτήριο για την κατάφαση ή μη της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας. Ποιος είναι εν τέλει ο “προορισμός” της μαγνητικής ηωρίδας της κάρτας;</p>	138
---	-----

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Η de lege lata αξιολόγηση της αθέμιτης ανάληψης μετρητών από ATM

<p>4^ο κεφάλαιο: Η χωρίς δικαίωμα ανάληψη μετρητών από ATM με την χρήση γνήσιας κάρτας άηλου προσώπου – Η αξιολόγηση της πράξης πριν από την εισαγωγή του άρθρου 386Α΄ στον Ποινικό Κώδικα</p>	143
<p>§ 8. Η “ήυση της απάτης” και η αντίκρουσή της</p>	144
<p>8.1. Πράξη εξαπάτησης.....</p>	144
<p>8.2. Πρόκληση πλάνης</p>	146
<p>8.2.1. Πρόκληση “πλάνης” στο ATM;</p>	146
<p>8.2.2. “Έμμεση” πλάνη φυσικού προσώπου διά της “εξαπατήσεως” του ATM;</p>	147
<p>8.3. Η αρνητική αντίδραση της θεωρίας και της νομολογίας στην “ήυση της απάτης” (και κάποιες μεμονωμένες εξαιρέσεις)</p>	149
<p>§ 9. Η “ήυση της κλοπής”</p>	151
<p>9.1. Τα χρήματα ως “ξένο κινητό πράγμα”</p>	152
<p>9.2. “Διακοπή ξένης κατοχής” ή “συγκατάθεση” της τράπεζας για λήψη των χρημάτων από τον δράστη;.....</p>	153
<p>9.3. Η “ήυση της κλοπής”: Η “υπό όρους συγκατάθεση” της τράπεζας, η μη πλήρωση των όρων αυτών και η εντεύθεν διακοπή της κατοχής επί των αναλαμβανομένων χρημάτων.....</p>	158
<p>9.4. Ενδείκτες για τον προσδιορισμό των όρων υπό τους οποίους χορηγείται η συγκατάθεση για την παράδοση της κατοχής και η μη συμμόρφωση του δράστη στους όρους αυτούς</p>	159
<p>9.4.1. Η παρεπόμενη σύμβαση για την κτήση και την χρήση καρτών αυτόματης συναλλαγής.....</p>	159
<p>9.4.2. Ο οικονομικός σκοπός του αυτόματου ταμειολογιστικού συστήματος.....</p>	161
<p>9.4.3. Τα τεχνικά μέτρα που λαμβάνουν οι τράπεζες για να διαφυλάξουν την αξιοπιστία του αυτόματου ταμειολογιστικού συστήματος</p>	162
<p>9.4.4. Οι ζημίες της τράπεζας (άμεσες και έμμεσες) στην περίπτωση της χωρίς δικαίωμα χρήσης της κάρτας αυτόματης συναλλαγής</p>	162
<p>9.4.5. Η ομοιάζουσα προς τα ATM λειτουργία των μηχανημάτων αυτόματης πωλήσεως προϊόντων.....</p>	163
<p>9.4.6. Η σύγκριση των χρημάτων που βρίσκονται εντός του ATM με άλλα πράγματα.....</p>	166
<p>9.5. Η υποδοχή της “ήυσης της κλοπής” από την θεωρία και την νομολογία</p>	166

§ 10. Η “ήλωση της υπεξαίρεσης”	172
10.1. Η αντίκρουση των επιχειρημάτων της “ήλωσης της κλοπής”: Η “προς τα έξω εικόνα” της διαδικασίας συναλληλαγής σε ATM ως κριτήριο διάκρισης της εκούσιας παράδοσης της κατοχής από την αφαίρεση του πράγματος	172
10.2. Προσπάθειες για την θεμελίωση της “ήλωσης της υπεξαίρεσης”.....	174
10.2.1. Η διάκριση ανάμεσα σε υλικές πράξεις και δικαιοπραξίες.....	174
10.2.1.1. Η παρεπόμενη σύμβαση	175
10.2.1.2. Η παρεπόμενη σύμβαση (συνέχεια): Ειδικότερα η ρήτρα ελευθέρωσης της τράπεζας εκ της αποδόσεως των χρημάτων σε μη πραγματικό δικαιούχο.....	176
10.2.1.3. Οι αντιλήψεις των συναλληλαγών.....	177
10.2.1.4. Πώς αποκτά κυριότητα στα χρήματα ο πραγματικός δικαιούχος επί αναλήψεως μετρητών από ATM δι’ αντιπροσώπου;	178
10.2.1.5. Συμπέρασμα: Άνευ όρων πρόταση της τράπεζας για μεταβίβαση της κυριότητας των χρημάτων μόνο στον πραγματικό δικαιούχο και μη δυνατότητα αποδοχής της πρότασης εκ μέρους του δράστη	179
10.2.2. Η συστηματική ένταξη του εγκλήματος της απάτης με υπολογιστή μετά την ποινική υπόσταση της (κοινής) απάτης.....	180
10.3. Η υποδοχή της “ήλωσης της υπεξαίρεσης” από την θεωρία και την νομολογία.....	181
§ 11. Η αντίκρουση της “ήλωσης της κλοπής” και της “ήλωσης της υπεξαίρεσης”	183
11.1. Η ανάληψη μετρητών από ATM με χρήση ξένης κάρτας δεν αποτελεί κλοπή.....	183
11.1.1. Η συγκατάθεση της τράπεζας για ανάληψη των χρημάτων και οι όροι υπό τους οποίους μπορεί να διατυπώνεται	183
11.1.1.1. Η συγκατάθεση επιδέχεται όρους	183
11.1.1.2. Οι όροι υπό τους οποίους χορηγείται η συγκατάθεση πρέπει να είναι αντικειμενικώς εκπεφρασμένοι.....	185
11.1.1.3. Ποιοι είναι οι όροι που εκφράζονται αντικειμενικώς στην διαδικασία αυτοματοποιημένης συναλληλαγής;.....	187
11.1.1.3.1. Η εξωτερική διαγνωσιμότητα των όρων της συγκατάθεσης	187
11.1.1.3.1.1. Η “προς τα έξω εικόνα” της διαδικασίας συναλληλαγής σε ATM.....	187
11.1.1.3.1.2. Ο ίδιος ο κάτοχος του πράγματος ως αντικειμενικός παρατηρητής	189
11.1.1.3.1.3. Η “δοκιμή” του κριτηρίου της εξωτερικής διαγνωσιμότητας των όρων της	

συγκατάθεσης (από τον ίδιο τον παραδίδοντα, νοούμενο ως αντικειμενικό παρατηρητή) σε δύο παραδείγματα: η “περίπτωση του μπαλι-μασκέ” και η “περίπτωση της προμήθειας καυσίμων σε σταθμούς αυτοεξυπηρέτησης”	191
11.1.1.3.2. Ο μετασχηματισμός των όρων της συγκατάθεσης σε “τεχνικούς φραγμούς” και η de facto ανακοίνωσή τους στον δράστη κατά την διαδικασία συναλλαγής σε ATM.....	194
11.1.2. Η αντίκρουση των επιχειρημάτων της “ήυσης της κλοπής”	199
11.1.2.1. Η σύγκριση των ATM με τα μηχανήματα αυτόματης πωλήσεως προϊόντων	199
11.1.2.2. Οι όροι της συγκατάθεσης που προκύπτουν από την παρεπόμενη σύμβαση και από τα οικονομικά συμφέροντα της τράπεζας	201
11.1.2.3. Οι όροι της συγκατάθεσης που προκύπτουν από τα τεχνικά μέτρα που λαμβάνουν οι τράπεζες για να διαφυλάξουν την αξιοπιστία του αυτόματου ταμειολογιστικού συστήματος	202
11.1.2.4. Η σύγκριση των χρημάτων που βρίσκονται εντός του ATM με άλλα πράγματα (πλην των μηχανημάτων αυτόματης πωλήσεως προϊόντων)	203
11.1.3. Μια παράδοση συνέπεια της “ήυση της κλοπής”: Η συγκατάθεση της τράπεζας για είσοδο του δράστη στον περικλειστο χώρο του καταστήματος όπου είναι εγκατεστημένο το ATM	204
11.2. Η ανάληψη μετρητών από ATM με χρήση ξένης κάρτας δεν αποτελεί υπεξαίρεση	205
11.2.1. Η “στενή” και οι “διορθωτικές” ερμηνείες της υπεξαίρεσης ενόψει της εφαρμογής του άρθρου 375 ΠΚ στην περίπτωση της χωρίς δικαίωμα ανάληψης μετρητών από ATM	206
11.2.2. Το συστηματικό επιχείρημα της “ήυσης της υπεξαίρεσης”	207
11.2.3. Ένα ακόμη παράδοξο: Το μήνυμα «μπορείς να πάρεις τα χρήματα που βλέπεις, αλλιά όχι να τα ιδιοποιηθείς!»	208
11.2.4. Παρέκβαση: Η μεταβίβαση της κυριότητας των χρημάτων στον πραγματικό δικαιούχο της κάρτας κατά την ανάληψη μετρητών από ATM	210
11.2.4.1. Ο χρήστης του ATM προτείνει – η τράπεζα αποδέχεται	211
11.2.4.2. Η τράπεζα προτείνει – ο χρήστης του ATM αποδέχεται	213
11.2.4.2.1. Πρόταση της τράπεζας ad incertas personas	213
11.2.4.2.2. Πρόταση της τράπεζας σε συγκεκριμένο πρόσωπο	214
11.2.4.3. Η ήυση του προβλήματος.....	216

11.2.5. Η μεταβίβαση της κυριότητας των χρημάτων στον μη πραγματικό δικαιούχο της κάρτας κατά την ανάληψη μετρητών από ATM	219
11.2.5.1. Απευθύνεται η πρόταση της τράπεζας και στον μη πραγματικό δικαιούχο της κάρτας με την οποία εκτελείται η ανάληψη;	219
11.2.5.1.1. Αφετηρία: Η solvendi causa απόδοση των χρημάτων από την τράπεζα κατά την συναλλαγή σε ATM ...	220
11.2.5.1.2. Η παρεπόμενη σύμβαση: Ειδικότερα ο προσωπικός χαρακτήρας της κάρτας και του PIN και το “μπηλοκάρισμα” της συναλλαγής όταν ελλείπει η τυπική νομιμοποίηση του χρήστη του ATM.....	220
11.2.5.1.3. Η παρεπόμενη σύμβαση (συνέχεια): Ειδικότερα η αντιμετώπιση τριών ενστάσεων που σχετίζονται με την προβληματική της ελευθέρωσης της τράπεζας εκ της αποδόσεως των χρημάτων σε μη πραγματικό δικαιούχο.....	222
11.2.5.1.4. Η διαφύλαξη της αξιοπιστίας του συστήματος και οι αντιλήψεις των συναλλαγών	224
11.2.5.1.5. Πώς αποκτά κυριότητα στα χρήματα ο πραγματικός δικαιούχος επί αναλήψεως μετρητών από ATM δι’ αντιπροσώπου;.....	224
11.2.5.2. Η αποδοχή της πρότασης της τράπεζας από τον μη πραγματικό δικαιούχο που εκτελεί την ανάληψη.....	226
11.2.6. Τελική κριτική της “λύσης της υπεξαίρεσης”: Μια λύση ανάγκης απέναντι στον φόβο του νομοθετικού κενού	227

§ 12. Η ποινική αξιολόγηση δύο ακόμη πράξεων που συνδέονται με την υλοποίηση της συναλλαγής: Διατάραξη οικιακής ειρήνης – κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας

12.1. Συνιστά διατάραξη οικιακής ειρήνης η είσοδος στο τραπεζικό κατάστημα με αθέμιτη χρήση ξένης κάρτας;.....	230
12.2. Συνιστά κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας η χωρίς δικαίωμα ενεργοποίηση του ATM με ξένη κάρτα;	232

5^ο κεφάλαιο: Η χωρίς δικαίωμα ανάληψη μετρητών από ATM με την χρήση γνήσιας κάρτας άηλου προσώπου (συνέχεια) – Η αξιολόγηση της πράξης μετά την εισαγωγή του άρθρου 386Α΄ στον Ποινικό Κώδικα και η “λύση της απάτης με υποηολογιστή”

§ 13. Η εισαγωγή των διατάξεων για την “απάτη με υποηολογιστή” στις ποινικές νομοθεσίες

13.1. Η ανεπάρκεια του παραδοσιακού ποινικού δικαίου για την αντιμετώπιση του προβλήματος της χωρίς δικαίωμα χρήσης καρτών αυτόματης συναλλαγής και η κατάσταση νέων ειδικών υποστάσεων	235
---	-----

13.2. Η νομοθετική αντίδραση σε επιλεγμένες έννομες τάξεις του ευρωπαϊκού χώρου.....	236
13.2.1. Γερμανία	236
13.2.2. Αυστρία	238
13.2.3. Ελβετία	239
13.2.4. Ισπανία	239
13.2.5. Σουηδία.....	240
13.2.6. Γαλλία.....	240
13.2.7. Λουξεμβούργο.....	241
13.2.8. Βέλγιο.....	241
13.2.9. Ιταλία	242
13.2.10. Δανία	243
13.3. Η προσπάθεια για νομοθετική αντιμετώπιση του προβλήματος στην Ελλάδα και η εισαγωγή του άρθρου 386Α΄ στον Ποινικό Κώδικα με τον Ν. 1805/1988.....	243
§ 14. Τα “στοιχεία υπολογιστή” και ο “επηρεασμός” τους κατά την έννοια του άρθρου 386Α΄ ΠΚ	247
14.1. Η έννοια των “στοιχείων υπολογιστή” στο άρθρο 386Α΄ ΠΚ.....	247
14.2. Ο προσδιορισμός του αντικειμένου του “επηρεασμού”: Επηρεάζονται πράγματι τα “στοιχεία υπολογιστή” καθεαυτά;.....	249
14.3. Σε τι έγκειται εν τέλει ο “επηρεασμός”;.....	250
14.3.1. Η “ισοδύναμη”, “ανάλογη” ή “εγγύς κειμένη” προς την ερμηνεία της (κοινής) απάτης ερμηνεία της απάτης με υπολογιστή ως αφητηρία για τον προσδιορισμό της έννοιας του “επηρεασμού”.....	253
14.3.2. Προσπάθειες προσδιορισμού του “επηρεασμού” με προσφυγή (και) σε κανονιστικά κριτήρια.....	258
14.3.2.1. Το παραγόμενο αποτέλεσμα αποκλίνει από εκείνο που θα επιτυχανόταν με “κανονική” και “σύννομη” εκτέλεση του προγράμματος	258
14.3.2.2. Το παραγόμενο αποτέλεσμα είναι “εσφαλμένο” ή αποκλίνει από το παρακτέο αποτέλεσμα.....	261
14.3.3. Προσπάθειες προσδιορισμού του “επηρεασμού” επί τη βάση αμιγώς μη-κανονιστικών κριτηρίων	263
14.3.3.1. Το παραγόμενο αποτέλεσμα αποκλίνει από εκείνο που θα επιτυχανόταν με “κανονική” εκτέλεση του προγράμματος	263
14.3.3.2. Το παραγόμενο αποτέλεσμα αποκλίνει από εκείνο που θα επιτυχανόταν με “κανονική” και “άνευ παρεμβάσεως” εκτέλεση του προγράμματος	268
14.3.3.3. Το παραγόμενο αποτέλεσμα εμφανίζει απόκλιση	268
14.3.3.4. Οι ενέργειες του δράστη λαμβάνονται υπόψιν κατά την διαδικασία επεξεργασίας δεδομένων	270
14.3.4. Η θέση της μελέτης	271

14.4. Συνιστά “επηρεασμό των στοιχείων υπολογιστή” η το πρώτον ενεργοποίηση μιας διαδικασίας επεξεργασίας δεδομένων;.....	274
§ 15. Ο τρόπος πρόκλησης του επηρεασμού: Περί της δυνατότητας υπαγωγής της χωρίς δικαίωμα χρήσης γνήσιας κάρτας (από πρόσωπο διαφορετικό από τον δικαιούχο αυτής) στις τρεις πρώτες υπαλληλαγές τελέσεως του άρθρου 386Α΄ ΠΚ.....	278
15.1. “Μη ορθή διαμόρφωση του προγράμματος” και “επέμβαση κατά την εφαρμογή του”.....	279
15.2. “Χρησιμοποίηση μη ορθών ή ελλιπών στοιχείων”.....	281
15.2.1. Η “χρησιμοποίηση” των στοιχείων υπολογιστή κατά την έννοια του άρθρου 386Α΄ ΠΚ.....	283
15.2.2. Η “μη ορθότητα” και η “μη πληρότητα” των στοιχείων υπολογιστή: Ενωσιολογικοί προσδιορισμοί και εισαγωγή στην προβληματική της χωρίς δικαίωμα χρησιμοποίησης στοιχείων	285
15.2.2.1. Έννοια “μη ορθών” και “ελλιπών” στοιχείων	285
15.2.2.2. Ειδικότερα η χωρίς δικαίωμα χρησιμοποίηση στοιχείων ως κεντρικό πρόβλημα ερμηνείας και εφαρμογής της “χρησιμοποίησης μη ορθών ή ελλιπών στοιχείων” επί απάτης με υπολογιστή.....	288
15.2.3. Η ανάληψη μετρητών από ΑΤΜ με γνήσια κάρτα αυτόματης συναλλαγής από μη δικαιούχο ως “χρησιμοποίηση μη ορθών ή ελλιπών στοιχείων”	290
15.2.3.1. Η “υποκειμενική” σύλληψη της ορθότητας και της πληρότητας των στοιχείων υπολογιστή.....	291
15.2.3.1.1. Η άποψη περί της μη ορθότητας	291
15.2.3.1.2. Η άποψη περί της μη πληρότητας.....	293
15.2.3.2. Κριτική των “υποκειμενικών” θεωριών – Προς μια αφηρημένη-αντικειμενική σύλληψη της ορθότητας των στοιχείων	294
15.2.3.2.1. Η βασική μεθοδολογική αδυναμία των “υποκειμενικών” θεωριών.....	294
15.2.3.2.2. Ο προσδιορισμός του κριτηρίου για την συγκρότηση της πραγματικότητας βάσει της οποίας αξιολογείται η ποιότητα των στοιχείων που εισάγονται στον ηλεκτρονικό υπολογιστή	295
15.2.3.3. Η λύση του προβλήματος	297
§ 16. Ο τρόπος πρόκλησης του επηρεασμού (συνέχεια): Περί της δυνατότητας υπαγωγής της χωρίς δικαίωμα χρήσης γνήσιας κάρτας (από πρόσωπο διαφορετικό από τον δικαιούχο αυτής) στην γενική ρήτρα της πρόκλησης του επηρεασμού “με οποιονδήποτε άληθο τρόπο”.....	301
16.1. Το πρόβλημα.....	301

Πίνακας περιεχομένων

16.2. Η θέση της ελληνικής θεωρίας και νομολογίας.....	302
16.3. Η θέση της μελέτης	305
16.3.1. Ένα κρίσιμο νομοτεχνικό δίλημμα	305
16.3.2. Η γενική ρήτρα της “με οποιονδήποτε άλλο τρόπο” πρόκλησης του επηρεασμού και η ερμηνεία της	307
16.3.2.1. Η ευρεία ερμηνεία	307
16.3.2.2. Η στενή ερμηνεία	308
16.3.2.2.1. Το περιεχόμενο των ρητών τυποποιούμενων υπαλληλών τελέσεως ως αφετηρία για την νοηματική συγκρότηση της γενικής ρήτρας	309
16.3.2.2.2. Η απαγόρευση καταστρατήγησης του περιεχομένου των ρητών τυποποιούμενων υπαλληλών τελέσεως κατά την ερμηνεία της γενικής ρήτρας	313
6^ο κεφάλαιο: Η ανάληψη μετρητών από ATM με την χρήση γνήσιας κάρτας αυτόματης συναλλαγής κατ’ εξουσιοδότηση του δικαιούχου	317
§ 17. Ανάληψη μετρητών εντός της εξουσιοδότησης που χορηγήθηκε από τον νόμιμο κάτοχο της κάρτας	319
17.1. Απάτη	320
17.2. Κλοπή και υπεξαίρεση.....	320
17.3. Διατάραξη οικιακής ειρήνης, κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας	321
17.4. Απάτη με υπολογιστή.....	321
§ 18. Ανάληψη μετρητών καθ’ υπέρβαση της εξουσιοδότησης που χορηγήθηκε από τον νόμιμο κάτοχο της κάρτας	322
18.1. Απάτη, κλοπή, υπεξαίρεση, διατάραξη οικιακής ειρήνης, κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας, απάτη με υπολογιστή.....	323
18.2. Απιστία	325
7^ο κεφάλαιο: Η ανάληψη μετρητών από ATM με την χρήση πηλαστής κάρτας αυτόματης συναλλαγής.....	327
§ 19. Η ανάληψη μετρητών από ATM με πηλαστή κάρτα ως κλοπή.....	329
19.1. Η “ήγηση της κλοπής”.....	330
19.2. Η αντίκρουση της “ήγησης της κλοπής”.....	332
19.2.1. Ελέγχεται πράγματι η γνησιότητα της κάρτας;	333
19.2.1.1. Μια πρακτική μέθοδος για την απόδειξη του ισχυρισμού ότι η γνησιότητα της κάρτας δεν ελέγχεται	334
19.2.1.2. Μια λογική συνεπαγωγή.....	335
19.2.2. Η σύγκριση της χρησιμοποίησης πηλαστού νομίσματος για αγορά προϊόντων από αυτόματες συσκευές με την χρησιμοποίηση “πηλαστής” κάρτας για ανάληψη μετρητών από ATM.....	336

19.2.2.1. Το αληθές περιεχόμενο του όρου υπό τον οποίο χορηγείται η συγκατάθεση του έχοντος την εκμετάλλευση μιας συσκευής αυτόματης πώλησης προϊόντων για μετάθεση της κατοχής του πωλούμενου πράγματος.....	338
19.2.2.2. Η αστοχία της σύγκρισης της χρησιμοποίησης πηλαστού νομίσματος για την αγορά προϊόντων από συσκευές αυτόματης πώλησης με την χρησιμοποίηση “πηλαστής” κάρτας για την ανάληψη μετρητών από ATM	341

§ 20. Η ανάληψη μετρητών από ATM με πηλαστή κάρτα ως απάτη με υπολογιστή.....	344
20.1. Μη ορθή διαμόρφωση του προγράμματος.....	344
20.2. Επέμβαση κατά την εφαρμογή του προγράμματος.....	346
20.3. Χρησιμοποίηση μη ορθών ή ελλιπών στοιχείων.....	351
20.3.1. Η “υποκειμενική” ερμηνεία της ορθότητας και της πληρότητας των στοιχείων υπολογιστή και η αντίκρουσή της	351
20.3.2. Οι τρεις περιπτώσεις “πηλαστότητας”	352
20.3.2.1. Χρήση αντιγράφου γνήσιας κάρτας	353
20.3.2.2. Χρήση κάρτας στα στοιχεία της οποίας έχει προηγηθεί επέμβαση	355
20.3.2.3. Χρήση πολλών αντιγράφων της ίδιας γνήσιας κάρτας χωρίς επέμβαση στα δεδομένα της μαγνητικής λωρίδας...	356
20.4. Πρόκληση του επηρεασμού “με οποιονδήποτε άλλο τρόπο”.....	358
20.5. Συμπέρασμα.....	360

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Βιβλιογραφία	367
Πίνακας νομολογίας	384
Ευρετήριο όρων.....	391